

Bagarmossen

Lagaplan med tidstypisk centrumbebyggelse ritad av arkitekt Nils Sterner på 1950-talet. Foto Sune Sundahl, Arkitekturmuseet.

En bagare har enligt traditionen gett Bagarmossen dess namn. Han gav sig på den svåra uppgiften att odla upp den stora mossen i området. På 1920-talet fanns ett enda hus här, Mossstugan, som låg ungefär på Lagaplan i dagens centrum. Mossen kom också att bli dyr och besvärlig att bygga på. Det ansågs ändå mödan värt när den sydöstra tunnelbanelinjen drogs hit. Stadsplanen för det nya Bagarmossen, eller Skarpnäcks gård som det hette fram till 1963, var klar 1950. Två år senare hade bostäderna vuxit upp. Stadsdelen blev dock för liten för att räkna till för nödvändig social och kommersiell service och behövde utvidgas. 1959 gjordes en överenskommelse med Nacka kommun om att flytta Stockholms gräns in på Nackas domäner. Den delen av Bagarmossen bebyggdes först 1969 i stora rektangulära kvarter som skvallrar om rationella bygghetoder i omisskännlig miljonprogramsstil.

Utbyggnaden från 1950-talet är trivsamt med lamellhus i 3-4 våningar sammankopplade kring grönskande gårdar omväxlande med enstaka punkthus. Husen har en gedigen och tidstypisk

arkitektur med arbetade detaljer i portaler och balkonger, fältindelningar i puts med varierad färgsättning. I centrum finns ännu några av de tidstypiska neonskyltarna och den karakteristiska mosaiken bevarad.

I södra delen av Bagarmossen ligger ett par områden med flera olika typer av radhus uppförda under 1950-talet i fastighetskontorets småstugebyrås regi. Nu började småstugebyrån allt mer att frångå fristående småhus och istället planera radhus och kedjehus för självbyggeri. Radhuset blev en allt populärare boendeform. Här finns också områden med fristående småstugor. Hela stadsdelen karakteriseras av planens och husens anpassning till den svagt kuperade skogsterrängen. Här i stadens utpost mot naturreservatet har bebyggelsen gjort en mjuklandning mellan gran och fur.

Tunnelbanestation Bagarmossen invigdes 1958. Den nya stationen invigdes 1994.